

Kdo je kdo na otevřeném trhu s elektřinou

Konečný zákazník (konečný spotřebitel elektřiny) je fyzická či právnická osoba, která odebranou elektřinu pouze spotřebovává. Konečným spotřebitelem elektřiny je oprávněný nebo chráněný zákazník.

Chráněný zákazník je fyzická osoba, která má právo na připojení k distribuční soustavě a na dodávku elektřiny ve stanovené kvalitě, bez možnosti volby dodavatele; elektřinu odebírá za ceny stanovené cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu (ERÚ).

Oprávněný zákazník je odběratel elektřiny, který je ze zákona oprávněn uzavřít smlouvu o připojení, smlouvu o zajištění distribuce s místně příslušným provozovatelem distribuční soustavy a smlouvu zajišťující dodávku elektřiny a vypořádání odchylek s libovolným obchodníkem s elektřinou.

■ Obchodní dispečink PRE

Provozovatel distribuční soustavy je fyzická či právnická osoba, která je držitelem licence na distribuci elektřiny. Poskytuje základní službu spočívající v dopravě požadovaného množství elek-

třiny ve standardní kvalitě od přenosové soustavy (ČEPS, a. s.), resp. od výrobců (elektrárny) ke konečným zákazníkům.

Obchodník s elektřinou je fyzická či právnická osoba, která je držitelem licence na obchod s elektřinou a nakupuje elektřinu za účelem jejího prodeje. Dodává silovou elektřinu, obchoduje s elektřinou na otevřeném trhu.

Dodavatel poslední instance – institut tzv. „veřejné služby“; povinností poskytovatele této služby je dodávat elektřinu domácnostem a malým zákazníkům, kteří nemají zajištěnu dodávku od jiného dodavatele, za ceny určené ERÚ.

Dodavatel poslední instance je držitel licence na obchod s elektřinou, o jehož výběru rozhoduje ERÚ na základě veřejné obchodní soutěže podle obchodního zákoníku.

Další krok liberalizace

Liberalizovaný trh s elektřinou, který se v České republice postupně otevírá od roku 2002, se počátkem příštího roku posune zase o krůček dál. Od 1. 1. 2005 bude mít právo volby svého dodavatele elektřiny – tedy obchodníka – každý odběratel s výjimkou domácností. **Všichni podnikatelé se tedy stávají oprávněnými zákazníky.**

Oprávněným zákazníkům vzniká s možností volby dodavatele výhoda svobodné účasti na volném trhu. Mohou využít přínosy působení konkurence (nižší ceny, nové produkty, lepší služby), tyto výhody jsou však kompenzovány vyšší odpovědností. Tato odpovědnost se týká zejména „odpovědnosti za odchylku“, které se však oprávnění zákazníci mohou částečně nebo úplně zbavit, a to za úplatu. V praxi to znamená, že oprávněný zákazník, který by jinak často musel vybudovat za účelem minimalizace odchylek složitý systém pro optimalizaci nákupu elektřiny, raději volí tzv. režim s přenesením odpovědnosti za svou odchylku na obchodníka. Tento režim je uskutečňován buď na základě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny, nebo na základě smlouvy o dodávce elektřiny s převzetím závazku odebrat elektřinu z elektrizační soustavy.

Důležitým prvkem při účasti na trhu je i vlastní rozhodování oprávněných zákazníků o budoucím dodavateli elektřiny. S rostoucím podílem otevření trhu aktivita obchodníků roste a není výjimkou,

když se významnému oprávněnému zákazníkovi sejde hned několik nabídek od různých dodavatelů – obchodníků. Protože obchodování s elektřinou je nesmírně náročný proces kladoucí vysoké požadavky na profesionalitu obchodníka, je třeba při jeho výběru posoudit nejen celkové finanční přínosy z přímého obchodu, ale i rozsah poskytovaných služeb, kapitálovou sílu, technologickou vyspělost, stabilitu a zkušenost uchazeče. Při volbě dodavatele je důležité přihlídnout i k dalším přínosům plynoucím z charakteru a rozsahu služeb a posoudit, zda v příštím období (např. při realizaci vlastního výrobního programu) je předpoklad zajištění cyklu při bezporuchovém provozu. Dodavatel by měl poskytnout garance a nástroje, které v dlouhodobém měřítku znamenají profit pro zákazníka, vyjádřený nepřímo ve finančních jednotkách.

Cílem PRE je poskytnout vybraným zákazníkům kategorie C – podnikatelům maximální komfort při realizaci obchodního vztahu, vytvořit prostředí partnerství a porozumění a nabídkou služeb, informací a produktů zajistit trvalou spokojenost svých zákazníků. Naši obchodní zástupci Vám mohou kromě standardních služeb spojených s dodávkou elektřiny nabídnout individuální přístup a řešení na míru.

Zákazníci PRE, kteří mají více odběrných míst, ať už na sítích vysokého a nízkého napětí, nebo pouze na síti nízkého napětí, mohou využít novou unikátní službu – sdružení fakturačních předpisů na jediný daňový doklad. Režim společné fakturace je nástrojem ke zjednodušení administrace a vlastní realizace faktur.

Smluvní vztahy

Přehled smluv pro zákazníky Pražské energetiky kategorie C – podnikatel:

1. Smlouva o připojení
2. Smlouva o dodávce elektřiny
3. Smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny
4. Smlouva o distribuci

Novou smlouvu či smlouvy je obecně nutné uzavřít pouze v případech, kdy zákazník bude chtít změnit svého dodavatele – obchodníka s elektřinou. V těchto případech se může oprávněný zákazník rozhodnout, zda uzavře s novým obchodníkem s elektřinou pouze smlouvu na dodávku elektřiny a s distributorem si sám sjedná smlouvu o distribuci, nebo zda uzavře s novým obchodníkem smlouvu o tzv. sdružených službách dodávky elektřiny. Obchodník pak uzavře za zákazníka smlouvu o distribuci pro jeho odběrné místo. Uzavře-li zákazník smlouvu s novým obchodníkem, musí současně uzavřít novou smlouvu s distributorem – Smlouvu o připojení.

Každý zákazník má dnes platnou smlouvu, a pokud nechce přejít k jinému (novému) dodavateli – obchodníkovi s elektřinou, nemusí sám podnikat žádné

kroky. Tím, že se zákazník stává oprávněným, získává sice právo volby dodavatele – obchodníka s elektřinou, na druhé straně však přestává být chráněn před výpovědí smlouvy ze strany obchodníka s elektřinou.

Zda smlouva postrádá některé povinné náležitosti určené legislativou, či obsahuje odkazy na neexistující, závisí především na jejím stáří, tedy na době, kdy byla podepsána. Zákazníci PRE, kteří uzavřeli Smlouvu o dodávce elektřiny před 1. 9. 2002, mají výpovědní lhůtu šest měsíců. Ti, kteří uzavřeli Smlouvu o dodávce elektřiny po tomto datu, mají dle Obchodních podmínek dodávky elektřiny ze sítě nízkého napětí pro odběratele kategorie C a D č. 1/2002 výpovědní lhůtu jeden měsíc (viz článek 14, odst. 6). Pražská energetika vlastní licenci na obchod s elektřinou č. 140100139 přidělenou Energetickým regulačním úřadem (ERÚ).

Zákazník kategorie C – podnikatel, který

■ *Že by začátek nového smluvního vztahu? Na veletržích, jako byl například Ampér v Letňanech, jednají obchodní zástupci PRE s odběrateli elektřiny velmi často.*

nebude mít smluvně zajištěnou plynulou dodávku elektřiny, bude mít podle připravované novely energetického zákona (č. 458/2000 Sb.) právo na dodávku poslední instance. Dodavatel poslední instance nebude sám distributor, ale obchodník, kterého pro území distributora určí ERÚ. Objem elektřiny, který se bude obchodovat v tomto režimu, nelze předem přesně odhadnout, a znamená tedy pro obchodníka vyšší riziko i pořizovací cenu – je proto nutné počítat s vyšší cenou této služby.

Nová struktura cen za elektřinu

Doposud byly na daňovém dokladu pro zákazníky kategorie C uvedeny maximálně tři položky:

- Platba za spotřebu elektřiny ve vysokém tarifu (VT)
- Platba za spotřebu elektřiny v nízkém tarifu (NT)
- Platba za příkon

Od 1. ledna 2005 bude povinností každého obchodníka s elektřinou uvádět na daňovém dokladu pro oprávněného zákazníka následující položky:

1. **cenu za distribuci elektřiny** – cenu za jistič, cenu za přepravu elektřiny ve vysokém a nízkém tarifu podle cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu (ERÚ), přičemž ceny za VT a NT budou v cenovém rozhodnutí uvedeny včetně příspěvku na decentralní výrobu a ceny za zprostředkování plateb,
2. **cenu za systémové služby,**
3. **příspěvek na obnovitelné zdroje a kombinovanou výrobu elektřiny a tepla,**
4. **cenu Operátora trhu s elektřinou (OTE) za zúčtování odchylek,**
5. **cenu silové elektřiny ve smlouvené výši.**

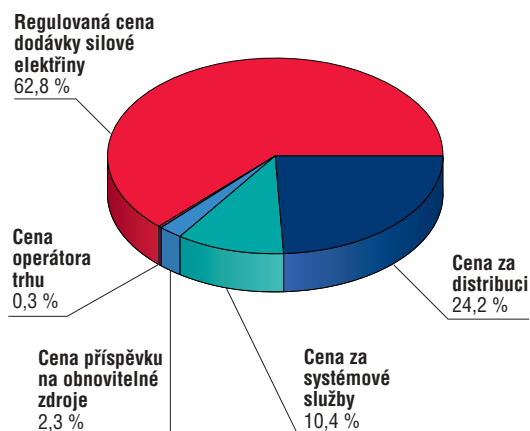
Velmi důležité změny pro rok 2005 jsou:

A. Cenové rozhodnutí ERÚ pro oprávněné zákazníky bude vydáno s cenami bez DPH.

B. Cena za elektrickou energii pro oprávněné zákazníky z hladiny nízkého napětí bude vydána v Kč/MWh.

Uvedené změny jsou uskutečněny pro zajištění požadavků souvisejících s oddělením obchodních a distribučních činností a vedou ke sjednocení přístupu k oprávněným a chráněným zákazníkům.

Struktura ceny pro chráněné zákazníky v roce 2005

Nový energetický zákon – co se změní pro našeho zákazníka

V souvislosti s připravovanou novelou energetického zákona, která má nabýt účinnosti od prvního ledna příštího roku, lze očekávat v elektroenergetice celou řadu velkých změn. Znění této novely schválila vláda ČR 14. dubna letošního roku, 5. května pak prošla novela tzv. prvním čtením v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR a do 25. června bylo možné podávat pozměňovací návrhy k této novele.

Od prvního ledna příštího roku se zákazníkem s právem volby dodavatele elektřiny stává každý odběratel s výjimkou domácností, ty získají toto právo o rok později – tedy od 1. ledna 2006. Oprávněný zákazník má právo nakupovat za tržní ceny elektřinu na krátkodobém trhu s elektřinou, organizovaném Operátorem trhu s elektřinou (OTE), nebo přímo od dodavatelů elektřiny, držitelů licence na výrobu elektřiny a držitelů licence na obchod s elektřinou. Elektřinu nakupuje v kvalitě stanovené prováděcím právním předpisem, přičemž změna dodavatele elektřiny, děje-li se v souladu s Pravidly trhu s elektřinou, je pro oprávněného zákazníka bezplatná.

Oprávněný zákazník má právo na připojení svého odběrného zařízení k elektrizační soustavě a právo na dopravu nakoupené elektřiny elektrizační soustavou, a to za ceny, které reguluje Energetický regulační úřad. Vzhledem k tomu, že provozovatelé sítí všech úrovní napětí elektrizační soustavy jsou svojí povahou přirozeným monopolem a bylo by společensky neúnosné vytvářet konkurenční prostředí výstavbou dalších duplicitních elektrizačních soustav, vychází regulace výše zmíněných cen z nezbytných nákladů spojených s licencovanou činností, ke kterým je přidán regulovaný zisk provozovatele sítí.

Oprávněný zákazník má právo na bezplatnou informaci o směsi paliv používané jeho dodavatelem elektřiny, včetně informace o dopadu užití této směsi paliv na životní prostředí.

V případě, že je zákazníkem z kategorie tzv. malých podnikatelů (zaměstnává maximálně 50 zaměstnanců, má roční spotřebu nejvýše 10 MWh napájenou ze sítě nízkého napětí) nebo je domácností, má právo na dodávku elektřiny v kvalitě stanovené prováděcím předpisem za regulované ceny od tzv. dodavatele poslední instance, pokud o ni požádá nebo nemá dodávku elektřiny zajištěnou jiným způsobem od jiného dodavatele.

Cena elektřiny dodavatele poslední instance bude zřejmě vyšší než u ostatních dodavatelů elektřiny vzhledem k vyššímu riziku spojenému s předpovědí očekávané spotřeby elektřiny. Dodavatel, který má zákazníky dlouhodobě smluvně zajištěné, bude mít riziko nesprávného odhadu očekávané spotřeby elektřiny nižší, a tedy i nižší náklady na elektřinu. Tak bude i cena elektřiny nižší.

Je správné upozornit zákazníka, že právo volby dodavatele elektřiny je stejně jako v jiných oborech lidské činnosti spojeno s rizikem nenaplnění smluvního vztahu dodávky elektřiny.

■ Historická budova v Nitranské ulici, kde působil i Fr. Křížík, se stala sídlem Centrálního dispečinku Pražské energetiky.

Nastane-li přerušení dodávky elektřiny zákazníkovi ať již z důvodu ukončení podnikatelské činnosti dodavatele, nebo z jiných příčin, musí neodvratně následovat přechod zákazníka od takového dodavatele k dodavateli poslední instance s výše uvedenými důsledky platby vyšší ceny za elektřinu.

Oprávněný zákazník (kterým je od 1. 1. 2005 malý zákazník nebo o rok později domácnost) má právo odstoupit od smlouvy o dodávce elektřiny v případě nevyhovujících obchodních podmínek dodavatele. Tyto podmínky je dodavatel elektřiny povinen zpracovat a zákazníka o nich informovat, stejně tak jako o jejich případné změně.

Novela energetického zákona přináší mimo jiné výčet povinností oprávněného zákazníka, které zůstávají stejné jako v doposud platném zákoně. Navíc novela zahrnuje rozšíření těchto povinností o podřízenost příslušným technickým dispečinkům provozovatele napěťové úrovně elektrizační soustavy, ke které je zákazník připojen, a to při činnostech souvisejících se stavem nouze v elektrizační soustavě. Další novou skutečností je povinnost oprávněného zákazníka předávat své technické údaje ze smluv o dodávce elektřiny Operátorovi trhu s elektřinou (OTE) v případě, že sám oprávněný zákazník je tzv. subjektem zúčtování – tedy účastníkem trhu s elektřinou. OTE na základě smlouvy o zúčtování provádí pro oprávněného zákazníka, který je subjektem zúčtování, vyhodnocení, zúčtování a vypořádání odchylek jeho spotřeby elektřiny od spotřeby plánované a smluvně zajištěné. Pokud oprávněný zákazník není subjektem zúčtování, odpovědnost za odchylku jeho spotřeby od hodnoty plánované za něho automaticky přebírá jeho dodavatel elektřiny. U OTE se pak musí oprávněný zákazník, který není subjektem zúčtování, pouze zaregistrovat, a to v případě, chce-li změnit svého dodavatele elektřiny. Činí tak nejpozději 30 dnů před změnou dodavatele. Oprávněný zákazník se stává registrovaným účastníkem trhu s elektřinou.

Změna ve vystavování daňových dokladů

Na základě § 26 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty s účinností od 1. 5. 2004, bude Pražská energetika, a. s., od 1. 3. 2005 vystavovat daňové doklady automaticky pouze podnikatelským subjektům – plátcům daně (tj. těm, kteří PRE nahlásili své daňové identifikační údaje – DIČ).

Ostatním odběratelům nebude PRE daňové doklady vystavovat. Pokud jste plátcí DPH a ještě jste nám své DIČ nenahlásili, můžete tak učinit telefonicky na naší Zákaznické lince **267 055 555**, osobně v libovolné obchodní kanceláři PRE nebo prostřednictvím elektronického formuláře, který najdete na našich internetové adrese www.pre.cz/aktuality/zmena_dokladu.

Přehled sazeb Pražské energetiky pro podnikatele platných od 1. 1. 2005

SAZBA	C01	C02	C03	C25	C26	C35	C45	C55	C56*)	C60
-------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-------	-----

CENA ZA SILOVOU ELEKTŘINU

VT	Kč/MWh	1219,00	1219,00	1219,00	1341,00	1341,00	1319,00	1533,00	1491,00	1491,00
NT	Kč/MWh				852,00	852,00	1044,00	1120,00	1019,00	1019,00
Stálý měsíční plat	Kč/OM	34,00	34,00	34,00	34,00	34,00	34,00	34,00	34,00	34,00

CENA DISTRIBUCE **)

Cena za přenesenou energii

VT	Kč/MWh	2043,17	1583,38	739,51	1377,70	727,45	477,10	31,36	2,17	31,36
NT	Kč/MWh				19,17	2,59	10,93	1,21	1,18	1,21

Měsíční plat za příkon podle velikosti hlavního jističe před elektroměrem

do 3 x 10 A nebo 1 x 25 A včetně	Kč	8,00	34,00	390,00	54,00	277,00	291,00	239,00	20,00	239,00
nad 3 x 10 A do 3 x 16 A včetně	Kč	12,00	55,00	625,00	86,00	444,00	466,00	382,00	32,00	382,00
nad 3 x 16 A do 3 x 20 A včetně	Kč	15,00	69,00	781,00	107,00	555,00	583,00	478,00	40,00	478,00
nad 3 x 20 A do 3 x 25 A včetně	Kč	19,00	86,00	976,00	134,00	693,00	728,00	597,00	50,00	597,00
nad 3 x 25 A do 3 x 32 A včetně	Kč	25,00	110,00	1249,00	172,00	887,00	932,00	764,00	64,00	764,00
nad 3 x 32 A do 3 x 40 A včetně	Kč	31,00	138,00	1561,00	215,00	1109,00	1166,00	955,00	80,00	955,00
nad 3 x 40 A do 3 x 50 A včetně	Kč	38,00	172,00	1952,00	269,00	1386,00	1457,00	1194,00	100,00	1194,00
nad 3 x 50 A do 3 x 63 A včetně	Kč	48,00	217,00	2459,00	338,00	1747,00	1836,00	1504,00	126,00	1504,00
nad 3 x 63 A do 3 x 80 A včetně	Kč	62,00	275,00	3123,00	430,00	2218,00	2331,00	1910,00	160,00	1910,00
nad 3 x 80 A do 3 x 100 A včetně	Kč	77,00	344,00	3903,00	537,00	2773,00	2914,00	2388,00	200,00	2388,00
nad 3 x 100 A do 3 x 125 A včetně	Kč	96,00	430,00	4879,00	671,00	3466,00	3642,00	2985,00	250,00	2985,00
nad 3 x 125 A do 3 x 160 A včetně	Kč	123,00	550,00	6245,00	859,00	4436,00	4662,00	3820,00	320,00	3820,00
nad 3 x 160 A	Kč / A	0,80	3,40	39,00	5,40	27,70	29,10	23,90	2,00	23,90
nad 1 x 25 A	Kč / A	0,30	1,40	15,60	2,10	11,10	11,70	9,60	0,80	9,60

13,50 Kč za každých, i započatých 10 W instalovaného příkonu

CENA ZA SYSTÉMOVÉ SLUŽBY ***)

Kč/MWh	171,80	171,80	171,80	171,80	171,80	171,80	171,80	171,80	171,80	171,80
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

CENA NA PODPORU VÝKUPU ELEKTŘINY Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ A KOMBINOVANÉ VÝROBY ELEKTŘINY A TEPLA ***)

Kč/MWh	39,45	39,45	39,45	39,45	39,45	39,45	39,45	39,45	39,45	39,45
--------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

CENA ZA ČINNOST ZÚČTOVÁNÍ OPERÁTORA TRHU S ELEKTŘINOU, a. s. ***)

Kč/MWh	4,63	4,63	4,63	4,63	4,63	4,63	4,63	4,63	4,63	4,63
--------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Ceny jsou uvedeny bez 19% DPH.

Dosavadní sazba C36 se slučuje se sazbou C35 a sazba C46 se slučuje se sazbou C45.

*) Sazba C56 platí od 1. 4. 2005.

**) Cena distribuce pro zásobovací území PRE dle cenového rozhodnutí ERÚ č. 11/2004.

***) Regulované ceny pro zásobovací území PRE dle cenového rozhodnutí ERÚ č. 10/2004.